

PRAWO KARNE

Testy i kazusy

Anna Jaworska-Wieloch

SERIA AKADEMICKA

PRAWO KARNE

Testy i kazusy

Anna Jaworska-Wieloch

SERIA AKADEMICKA

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 8 marca 2022 r.

Recenzent

Prof. dr hab. Violetta Konarska-Wrzosek

Wydawca

Agata Jędrasik

Redaktor prowadzący

Joanna Otówek

Opracowanie redakcyjne

Katarzyna Kruś

Projekt okładek serii

Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujemy prawo i własność

Więcej na www.legalnakultura.pl

Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2022

ISBN 978-83-8286-381-9

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 728 313 462

e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Od autorki	7
Schemat rozwiązywania przypadku	9
Sześć głównych wskazówek istotnych przy rozwiązywaniu testów	10
Test nr 1	13
Odpowiedzi do testu nr 1	19
Test nr 2	31
Odpowiedzi do testu nr 2	35
Test nr 3	46
Odpowiedzi do testu nr 3	52
Test nr 4	64
Odpowiedzi do testu nr 4	69
Test nr 5	83
Odpowiedzi do testu nr 5	88
Test nr 6	101
Odpowiedzi do testu nr 6	106
Test nr 7	119
Odpowiedzi do testu nr 7	124

Test nr 8	136
Odpowiedzi do testu nr 8	142
Test nr 9	154
Odpowiedzi do testu nr 9	159
Test nr 10	170
Odpowiedzi do testu nr 10	175
Test nr 11	187
Odpowiedzi do testu nr 11	193
Test nr 12	205
Odpowiedzi do testu nr 12	210

OD AUTORKI

Drogie Czytelniczki i Drodzy Czytelnicy,

przekazuję opracowanie zawierające dwanaście testów z prawa karnego wraz z prawidłowymi odpowiedziami oraz wyjaśnieniem przyczyn, dla których konkretna odpowiedź winna zostać uznana za prawidłową. Testy zawierają pytania jednokrotnego wyboru, przy czym do prawidłowej odpowiedzi nie da się dojść metodą eliminacji, poprzez wykluczanie odpowiedzi fałszywych, ponieważ odpowiedź D brzmi zawsze: „inna odpowiedź jest prawidłowa”. Takie testy są stosowane od kilkunastu lat w czasie egzaminów przedmiotowych z prawa karnego na Uniwersytecie Śląskim, nieustannie sprawiając studentom sporo kłopotów w czasie egzaminów. Ich forma, zawierająca pytania jednokrotnego wyboru, które nie przewidują jednak czterech rozłącznych odpowiedzi, oparta na konieczności zastosowania nabytej wiedzy teoretycznej przy konkretnym stanie faktycznym, została opracowana przez prof. dr hab. Teresę Dukiet-Nagórką. Część z zaprezentowanych poniżej pytań została ostatecznie zaproponowana studentom w czasie egzaminów przedmiotowych z prawa karnego. Był to wynik pracy wszystkich specjalistów z zakresu prawa karnego materialnego, zatrudnionych na Uniwersytecie Śląskim, sprawdzających i weryfikujących poprawność oraz czytelność pytań proponowanych studentom.

Wskazane w opracowaniu pytania nie mają charakteru prostych pytań testowych, stanowiąc minikazusy zawierające cztery warianty odpowiedzi. Nie sprowadzają się do teoretycznego sprawdzenia wiedzy rozwiązującego, zmierzają raczej do sprawdzenia umiejętności

zastosowania wiedzy w praktyce, na tle konkretnych stanów faktycznych, i to przy użyciu kilku konstrukcji prawa karnego. Na wstępie jest zawsze podawany przepis (lub odpowiedni jego fragment) części szczególnej ustawy z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2021 r. poz. 2345 ze zm.; dalej: k.k.) potrzebny do rozwiązywania przypadku, gdyż od studentów nie jest wymagana znajomość tej części Kodeksu. Średnio na rozwiązanie jednego pytania powinny wystarczyć maksymalnie cztery minuty.

Zaprezentowane w niniejszym opracowaniu testy poprzedzają: schemat rozwiązywania przypadku pozwalający zorientować się w kolejności kroków, które winny być rozważane przy rozwiązywaniu przypadków, oraz krótki poradnik rozwiązywania przypadków, punktujący najczęstsze trudności, z którymi borykają się rozwiązujący pytania. W dużej części mają one walor uniwersalny. Należy zaznaczyć, że niniejsze opracowanie może służyć nie tylko studentom przygotowującym się do egzaminu z prawa karnego, ale również osobom powtarzającym swoją wiedzę przed egzaminami magisterskimi, egzaminami wstępnymi na aplikację oraz przed egzaminami zawodowymi. Może być też pomocne nauczycielom akademickim w przygotowywaniu się do zajęć z zakresu prawa karnego.

Na zakończenie muszę podkreślić, że niniejsza praca ma wyłącznie walor dydaktyczny, a nie naukowy. Z tego względu, dla jasności przekazu, w wielu miejscach w sposób zamierzony zrezygnowałam z tłumaczenia zawiloci wielu dogmatycznych sporów. Może czasami prowadzić to do pewnego uproszczenia wielu ze spornych zagadnień, jednak z powodów dydaktycznych, dla osób po raz pierwszy stykających się z prawem karnym, było to w mojej ocenie uzasadnione.

dr Anna Jaworska-Wieloch
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytetu Śląskiego

TEST NR 1

Art. 191. § 1. Kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli sprawca działa w sposób określony w § 1 w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 157. § 1. Kto powoduje naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia, inny niż określony w art. 156 § 1,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Jan pożyczył pieniądze Tomaszowi w kwocie 10 000,00 zł na okres 2 miesięcy. Pomimo upływu tego terminu Tomasz nie wywiązał się z przyjętego na siebie zobowiązania i nie oddał pożyczonej kwoty. Jan prosił kilkakrotnie o zwrot pieniędzy, jednak bezskutecznie. W końcu zniecierpliwiony brakiem środków pieniężnych udał się do Tomasza i pobił go w celu zmobilizowania mężczyzny do oddania długu.

1. Sąd, przypisując Janowi przestępstwo z art. 191 § 2 k.k., uznał za adekwatną karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Oceniając, czy Janowi przypisano występki, czy zbrodnię, należy dojść do przekonania, że:

- a) sąd przypisał Janowi występki, albowiem dolna granica ustawowego zagrożenia typizacji ujętej w art. 191 § 2 k.k. jest niższa aniżeli 3 lata pozbawienia wolności;

4. Żona Jana, Anna, powiedziała mężowi, że pożyczyła Tomaszowi pieniądze, a teraz Tomasz nie chce zwrócić jej pożyczonej kwoty. Jana bardzo zdenerwowało, że ktoś oszukuje jego małżonkę. Wobec powyższego Jan pobił Tomasza, aby zmobilizować mężczyznę do zwrotu pieniędzy. W rzeczywistości Anna nie pożyczyła żadnych pieniędzy Tomaszowi, tylko chciała ukryć w ten sposób przed mężem swoją niefrasobliwość w wydawaniu pieniędzy przeznaczonych na potrzeby rodziny. Jan jednak o tym nie wiedział, a stosując przemoc wobec Tomasza, był przekonany, że czyni to w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności. W tej sytuacji, dokonując karnoprawnej oceny, sąd powinien dojść do przekonania, że Jan:

- a) nie popełnił przestępstwa z art. 191 § 2 k.k. z uwagi na niewypełnienie znamion czynu zabronionego, albowiem wierzytelność, której zwrot chciał wymusić, w rzeczywistości nie istniała;
- b) dopuścił się usiłowania przestępstwa z art. 191 § 2 k.k., gdyż – choć wierzytelność w rzeczywistości nie istniała – Jan obejmował swoim zamiarem komplet znamion z art. 191 § 2 k.k. i bezpośrednio zmierzał do spełnienia tego przestępstwa;
- c) dopuścił się przestępstwa z art. 191 § 2 k.k., gdyż obiektywne istnienie wierzytelności nie ma znaczenia dla przypisania tego przestępstwa, skoro znamię to występuje w kontekście określenia strony podmiotowej sprawy, a więc stosunku psychicznego sprawcy względem czynu, a Jan działał w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności;
- d) inna odpowiedź jest prawidłowa.

5. Jan chciał zastosować przemoc względem Tomasza w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności, wiedział jednak, że jego siła fizyczna może okazać się niewystarczająca w starciu z przeciwnikiem. Poprosił więc swego przyjaciela Sebastiana o zastosowanie przemocy wobec Tomasza w celu skłonienia go do oddania długu. Poinformował Sebastiana o zwyczajach Tomasza i miejscach, gdzie najczęściej można go spotkać w samotności. W celu zapewnienia sobie alibi na czas pobicia Tomasza Jan wyjechał w tym czasie na Bahamy, wierząc, że Sebastian sam sobie świetnie poradzi. Rzeczywiście, Jan powstrzymał się od jakiegokolwiek kontaktu z Sebastianem w czasie zaplanowanych wakacji, a po powrocie dowiedział się, że Sebastian

pobił Tomasza w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności. Sąd, oceniając odpowiedzialność Jana i Sebastiana, powinien dojść do przekonania, że:

- a) Jan odpowie za podżeganie do przestępstwa z art. 191 § 2 k.k., natomiast Sebastian za przestępstwo z art. 191 § 2 k.k. popełnione jako sprawstwo pojedyncze;
- b) Jan odpowie za sprawstwo kierownicze przestępstwa z art. 191 § 2 k.k., natomiast Sebastian za przestępstwo z art. 191 § 2 k.k. popełnione jako sprawstwo pojedyncze;
- c) obydwaj mężczyźni odpowiadają za współsprawstwo przestępstwa z art. 191 § 2 k.k.;
- d) inna odpowiedź jest prawidłowa.

6. Jan postanowił zastosować przemoc względem Tomasza w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności. Gdy zadał pierwszy cios, Tomasz odepchnął silnie Jana i uciekł. Jan w wyniku odepchnięcia uderzył się o futrynę drzwi i doznał wstrząsu mózgu, który naruszył czynności narządu jego ciała na okres przekraczający 7 dni. Tomaszowi nic się nie stało. W związku z powyższym Jan złożył na Policji zawiadomienie o możliwości popełnienia wobec niego przestępstwa spowodowania średniego uszczerbku na zdrowiu. Policja powinna dojść do przekonania, że Tomasz:

- a) popełnił przestępstwo z art. 157 § 1 k.k., albowiem spowodował u Jana średni uszczerbek na zdrowiu, a wybrany przez niego sposób obrony naruszył zasadę proporcjonalności z uwagi na naruszenie zdrowia Jana w większym zakresie, aniżeli miało to miejsce u Tomasza;
- b) nie popełnił przestępstwa z art. 157 § 1 k.k., albowiem czyn ten nie był przez niego zawiniony z uwagi na działanie w warunkach obrony koniecznej;
- c) nie popełnił przestępstwa z art. 157 § 1 k.k., albowiem jego czyn nie był bezprawny z uwagi na działanie w warunkach obrony koniecznej;
- d) inna odpowiedź jest prawidłowa.

7. Jan włożył tyle siły w stosowanie przemocy względem Tomasza, że złamał temu ostatniemu rękę. W tej sytuacji, rozważając stosunek

pomiędzy art. 191 § 2 k.k. a art. 157 § 1 k.k., sąd przy przypisywaniu Janowi przestępstwa powinien dojść do przekonania:

- a) że należy przypisać Janowi jedno przestępstwo, z przywołaniem obydwu tych przepisów, albowiem zbieg pomiędzy nimi ma charakter rzeczywisty, skoro nie każde zastosowanie przemocy wiąże się ze spowodowaniem średniego uszczerbku na zdrowiu;
- b) że należy przypisać Janowi jedno przestępstwo, z przywołaniem wyłącznie art. 191 § 2 k.k., albowiem spowodowanie uszczerbku mieści się w pojęciu stosowania przemocy, a zatem przywoływanie art. 157 § 1 k.k. jest zbędne;
- c) że należy przypisać Janowi dwa odrębne przestępstwa: jedno z art. 191 § 2 k.k., a drugie z art. 157 § 1 k.k., z uwagi na wypełnienie kompletu znamion każdego z nich;
- d) inna odpowiedź jest prawidłowa.

8. Przypisując Janowi przestępstwo z art. 191 § 2 k.k., sąd nie chciał wymierzać mu kary pozbawienia wolności. Czy w takim razie sąd może zamiast kary pozbawienia wolności orzec względem Jana karę grzywny?

- a) Nie, gdyż art. 191 § 2 k.k. przewiduje jako sankcję wyłącznie karę pozbawienia wolności, zatem nie ma możliwości wymierzenia Janowi kary innej aniżeli kara pozbawienia wolności;
- b) tak, ale z uwagi na przewidywanie przez art. 191 § 2 k.k. wyłącznie kary pozbawienia wolności możliwość taka będzie istniała wyłącznie w razie nadzwyczajnego złagodzenia kary;
- c) tak, w razie zastosowania art. 37a k.k. lub nadzwyczajnego złagodzenia kary;
- d) inna odpowiedź jest prawidłowa.

9. Jan pożyczył pieniądze aż pięciu osobom, a żadna z nich nie kwapiła się z oddaniem długu. Zirytowany tą okolicznością postanowił poświęcić środowy wieczór na zrobienie z tym porządku i odwiedzenie w domach swoich dłużników z zastosowaniem wobec nich przemocy w celu wymuszenia na nich zwrotu długów. Zakładając, że zrealizował swój plan i zastosował przemoc względem pięciu osób jednego wieczoru, należy uznać, że Jan dopuścił się:

Publikacja zawiera testy i kazusy z zakresu problematyki części ogólnej Kodeksu karnego. Każdy test dotyczy konkretnego stanu faktycznego przedstawionego w kazusie i poprzedzony jest odpowiednim przepisem Kodeksu karnego. Do pytań testowych są cztery odpowiedzi. Na końcu każdego testu przystępnie omówiono wszystkie poruszane w kazusie zagadnienia, a także wskazano prawidłowe odpowiedzi na pytania testowe wraz ze szczegółowym wyjaśnieniem.

Autorka przedstawia schemat rozwiązywania kazusów. Wyjaśnia również, jak należy rozwiązywać testy, ponieważ do prawidłowej odpowiedzi nie można dojść metodą eliminacji odpowiedzi fałszywych.

Książka stanowi cenną pomoc w szybkim usystematyzowaniu wiedzy z prawa karnego i przygotowaniu się do egzaminu dla studentów prawa i administracji oraz aplikantów zawodów prawniczych. Będzie również przydatna nauczycielom akademickim w przygotowaniu testów i materiałów dydaktycznych, prezentując nowatorskie, praktyczne podejście do akademickiego nauczania prawa karnego.

Anna Jaworska-Wieloch – doktor nauk prawnych; adiunkt w Instytucie Nauk Prawnych Uniwersytetu Śląskiego; sędzia; były społeczny kurator sądowy dla osób dorosłych; koordynatorka bądź wykonawca międzynarodowych i krajowych grantów (NAWA, NCN); autorka około 60 publikacji z zakresu prawa karnego i prawa karnego wykonawczego oraz praw człowieka.

9 788382 863819 W01P01

ISBN 978-83-8286-381-9

9 788382 863819

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

Kup e-book i czytaj
w aplikacji Smarteca

CENA 59 ZŁ (W TYM 5% VAT)